

GRAFISCHE MANAGERS IN SPÉ: GEKNIPT VOOR DE PRAKTIJK!

VERWACHTINGEN VERSUS REALITEIT

DOOR WIM BROEKMAN

Pro-actief en integraal denken, coördineren, hoofd- van bijzaken onderscheiden, markt en klantenkring inzichtelijk maken... Begrippen die de lesstof van de grafische managementopleiding GMO bepalen. Maar wat verwachten de aankomende managers de grafische branche met die kennis te bieden? En hoe pakken de verwachtingen in de realiteit uit? Miguel Delcour, tweedejaars GMO-student en oud-GMO'er Jeroen Struving, sinds 1995 werkzaam bij drukkerij Lakerveld in Den Haag, geven antwoord.

Miguel Delcour: 'Als je straks van de opleiding afgaat en de praktijk inslaat, kan je niks. Zo begon de eerste les op de GMO'

FOTO: HENRIK PETERMANS

'Als je straks van de opleiding afkomt en de praktijk instapt, kan je niks. Zo begon de eerste les op de GMO,' vertelt Delcour. 'Al moet ik het zelf nog ervaren, voor mijn gevoel klopt het. Ik hoef straks niets te kunnen in de concrete zin van het woord. Het zijn immers niet de praktische vaardigheden waar het op de opleiding om gaat, die laten we aan specialisten over. Wij leren op een bepaalde manier te denken, zodat we de organisatorische en bestuurlijke kanten rondom het uitvoerende werk op ons kunnen nemen.' Na vier jaar grafisch leeren, koos de nu 23-jarige student in 1996 voor de GMO. 'Tijdens mijn stage op het livecum werd me al gauw duidelijk dat de bedrijfskundige kant mij veel meer lag dan de daadwerkelijke uitvoering. Bovendien merkte ik dat vakmensen, waarmee trouwens niet gezegd is dat het bij bestuurders niet gebeurt, zo in beslag worden genomen door hun specialistische werk dat ze in de loop van de tijd oogkleppen op krijgen. Ze weten weinig van het werk van hun collega's met als resultaat wederzijdse onbegrip. Daarmee werd mij duidelijk hoe belangrijk het is dat er mensen zijn die het overzicht houden en coördinerend optreden.' Het grafische vak is Delcour met de paplepel ingegeven. Zijn ouders hebben een ►

Jeroen Struving: 'GMO'ers zijn nu eenmaal zeer gewild'

boekbinderij in Hilversum, een familiebedrijf waarvan het ontstaan drie generaties teruggaat. Delcour: 'Wat mijn kunnen betreft, ik heb niet het idee dat ik al klaar ben voor de praktijk.'

Onzekere gevoel

Dat onzekere gevoel herkent Struving. Niet een grafische achtergrond maar vakantieblijfs bij drukkerijen hebben hij hem de liefde voor het vak doen ontstaan. Begonnen met de grafische LIS, is hij via de MTS uiteindelijk in 1990 op de GMO terechtgekomen. 'Toen ik van de LIS kwam was ik overtuigd van mijn kunnen. Na voltooiing van de GMO dacht ik inderdaad dat ik niets meer kon. Hoe meer kennis je vergaart, des te bewuster word je van al datgene wat je nog niet weet. Zeker het grafische vak met zijn snelle ontwikkelingen vraagt om continue en vergaande verdieping in de materie.' Toch is die onzekerheid volgens Struving ten onrechte. 'Je moet in de praktijk nog veel leren. Maar het inzichtelijk vermogen is ontwikkeld en daarmee kan je al meer dan je denkt.' Meteen na de GMO-opleiding begon hij als directie-assistent bij Lakerveld, een van de drie grootste drukkerijen in Den Haag. In het kader van zijn loopbaanplanning bij deze veldendrukkerij was hij vervolgens een jaar bedrijfsleider om uiteindelijk op te klimmen tot zijn

huidige functie van marketing-coördinator. Via contacten is Struving aan deze baan gekomen. 'Contacten vormen de toegang tot het grafische bedrijfsleven.' Zelf bezocht hij tijdens de opleiding alle beurzen, open bedrijfsdagen en seminars om met ondernemers in contact te komen. 'Zorg dat ze in de branche weten wie je bent, zodat bedrijven je kunnen benaderen als er een vacature is.' En dat ze zullen komen, weet Struving zeker. 'GMO'ers zijn nu eenmaal zeer gewild.'

Bedrijfskundig inzicht

Het twintigste GMO'ers dat ieder jaar op de arbeidsmarkt beschikbaar komt, is dan ook ontorekend om aan de grote behoefte aan grafische bestuurders te voldoen. Struving: 'Veel grafische bedrijven zijn van onduidelijke bedrijven die van vader op zoon zijn overgegaan. De zoon is onderaan begonnen en heeft al doende het vak geleerd. Maar bedrijfskundig en bestuurlijk inzicht ontbreekt veelal.' Dat heeft volgens de 27-jarige marketing-coördinator ertoe bijgedragen dat veel grafische bedrijven tijdens de economische recessie begin jaren negentig over de kop zijn gegaan. 'Er werd en wordt nog altijd teveel vanuit de machines gedacht. Zo denken veel ondernemers er vandaag de dag goed aan te doen te investeren in allerlei computertechnieken, zoals nieuwe media. Waarom die extra activiteit als dat niet je specialiteit is? Bovendien zijn zulke investeringen alleen rendabel als het merendeel van de klanten daar hun geld aan besteedt. Willen grafische ondernemingen zich staande houden temidden van de grote concurrentie, dan moeten ze klantgericht denken en de markt voor zichzelf inzichtelijk maken. Invester in je expertise en besteed de rest niet.'

De rentabiliteit van de klanten bepalen en deze vertalen naar het te verrichtelicheit van het bedrijf, is een van de dingen die Struving op de GMO heeft geleerd. 'Uit de cijfers kan blijken dat een bedrijf beter afsehd kan nemen van een oude trouwe klant omdat het vele werk niet opweegt tegen de inkomsten.' Naast het analyseren van vijfmaterial, leren de stu-

Delcour: 'Bij het inslaan van de praktijk is het continue veranderingsproces staande te houden en te verbeteren'

denen op de managementopleiding integraal te denken, overzicht te houden door hoofd- van bijzaken te onderscheiden en op de ontwikkelingen vooruit te denken. Delcour: 'In deze kapitaalintensieve branche, waar de marges kleiner en de concurrentie almaar groter wordt, is het zaak de juiste investeringen op het juiste moment te doen. Wij leren dat moment inzichtelijk te maken.'

Talenvakken

Als manco van de opleiding moent de tweedejaarsstudent het ontbreken van talenvakken. 'Alleen Nederlands is ik apart vak ingevoerd. Dat was naar aanleiding van klachten van grafische ondernemers over het slechte taalgebruik van de afgestudeerden. Maar Duits ontbreekt bij voorbeeld, terwijl dat toch een veel gebruikte taal in de branche is. De belangrijkste persfabrikanten zitten in Duitsland. Om maar te zwijgen over een wereldtaal als het Engels. Wil je het leren, dan zal dat op eigen initiatief moeten gebeuren.' Dat is wat Struving in 1991 deed, toen hij na de GMO voor een jaar naar Londen vertrok om daar een opleiding aan The London College of Printing te volgen. 'Deze opleiding stelde inhoudelijk niet veel voor, maar mijn Engels is er met sprongen op vooruitgegaan.'

Kenmerkend voor de Tilburgse opleiding is haar theoretische karakter. 'Theorie is onontbeerlijk,' vindt Delcour. 'Management- en denkmodellen vormen nu eenmaal de basis van waaruit wij straks ons vak gaan uitoefenen. Bovendien zou een GMO'er als manager in principe ook in een andere bedrijfstak aan de slag moeten kunnen.' Andersom is dat volgens de tweedejaarsstudent veel moeilijker te realiseren. 'Iemand die met een algemene managementopleiding in de grafische sector gaat werken, krijgt problemen omdat het vak en het jargon te specifiek is.'

Corps '87

'Corps '87' is ook niet voor niets opgericht,' zegt Struving. Hij heeft het over de studievereniging die in 1987 in het leven werd geroepen om meer binding met de praktijk te krijgen. Twee jaar lang is Struving voorzitter van de studievereniging geweest. 'We hebben ons hard ge-

maakt voor praktische inbreng in de opleiding, maar in die tijd speelde de vereniging nog niet zo'n grote rol als vandaag de dag.' Delcour, momenteel voorzitter van Corps '87, beaamt dat de vereniging met haar ruim lichte leden tegenwoordig de spil is tussen de studenten en het bedrijfsleven. 'De studievereniging is zeer actief in het organiseren van bedrijfsrecessies, houdt de leden op de hoogte van stageplaatsen en vacatures, biedt toegang tot vakbeurzen en gratis abonnementen op de belangrijkste vakbladen. En vergest de computer niet waarover Corps '87 beschikt: de enige Macintosh op de oplei-

Struving: 'Het meer kennis je vergaart, des te bewuster word je van al datgene wat je nog niet weet'

ding, bedoeld voor het in eigen beheer uitgeven van de Corps Courant.' Of Delcour de binderij van zijn ouders over gaat nemen weet hij nog niet. Hij vindt zichzelf te jong om al duidelijk voor ogen te hebben wat hij na de opleiding wil gaan doen. 'Welke functie ik straks ook zal bekleeden, ik zal hoe dan ook mijn kennis aanwenden om de grafische industrie in het continue veranderingsproces staande te houden en te verbeteren,' Struving: 'De

toekomst biedt de uitdaging om nog sneller en adequater in te spelen op de wensen van de klanten. Wat vandaag niet kan, is morgen mogelijk. Niet als leider maar als begeleider, wil ik die uitdaging aangaan. Ik ben er immers van overtuigd dat mensen het beste presteren en het meest gemotiveerd zijn als ze in een team zelf verantwoordelijk zijn voor datgene wat ze maken. Mijn taak als manager is het team daarin te begeleiden.'

Om de praktische kant van het vak meer te laten gelden, reikt Struving de GMO alvast de helpende hand: 'Ik zet graag eenmaal per maand de deuren open van

Lakerveld om studenten de mogelijkheid te bieden met de verschillende afdelingen kennis te maken. Vergest overigens niet ook van de studietijd te genieten,' raadt hij de studenten aan. 'Want om vijf uur je bed uit om op tijd bij een klant te zijn, dat is ook de praktijk.'